

ВІДГУК

рецензента Морозової Ірини Борисівни, доктора філологічних наук,
професора, професора кафедри граматики англійської мови

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова,
про дисертацію Софії Домбровської

«Вербалізований концепт LAZY в англійській культурі», подану на
здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035

Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки.

(Одеса, 2025)

1

1. Актуальність дисертаційного дослідження. Поява в лінгвістиці терміна концепт визначила новий етап в осягненні способів, закономірностей та особливостей взаємодії мови, свідомості та культури, а також виявила нові аспекти взаємодії лінгвістики, когнітології, культурології, психології, філософії; розширила рамки змістовного аналізу мовних явищ і надало значно більшої глибини та ефективності семантичним дослідженням. Етноспецифіку мовної репрезентації того чи іншого концепту можна виявити шляхом встановлення відповідних лексичних та семантичних груп, зіставлення ціннісних суджень, що впливають із стереотипів поведінки, закріплених у значеннях слів, стійких виразів, прецедентних текстів.

Оскільки вербалізація концепту LAZY засобами англійської мови ще не ставала об'єктом окремої наукової розвідки, рецензоване дисертаційне дослідження спрямовним на вивчення процесів концептуалізації та категоризації дійсності, виявляється актуальним, спрямовним на вивчення процесів концептуалізації та категоризації дійсності.

Об'єкт роботи становить номінативне поле концепту LAZY в англійській мові. Предмет дослідження утворюють лексичні та фразеологічні одиниці, що вербалізують концепт LAZY в англійській мові.

Вектор дослідження Софії Домбровської відповідає пріоритетам і цілям планової наукової теми кафедри лексикології та стилістики англійської мови

«Системно-структурні і дискурсивно-когнітивні дослідження англomовної картини світу».

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних).

Результати, отримані в результаті дослідження, мають беззаперечну наукову новизну як з огляду на опрацьований емпіричний матеріал, так і з урахуванням теоретичного значення роботи. Зокрема, уперше проведено комплексний аналіз лінгвістичних засобів вербалізації концепту LAZY у британській мовній свідомості та виявлено структуру концепту LAZY; уперше визначено ядро, медіальну зону та периферійну зону номінативного поля концепту LAZY. Уперше класифіковано когнітивні ознаки концепту LAZY в художньому дискурсі. Новим є також встановлення культурологічних ознак концепту LAZY в англійській культурі.

Цікавим вважаю спостереження про негативну конотацію, а часом нейтральну або навіть позитивну конотацію певних семем у складі концепту.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Теоретичне значення дисертації визначається тим, що її результати становлять певний внесок у комунікативну лінгвістику, структурну семантику, когнітивну семантику, концептологію.

Практичне значення роботи визначається можливістю використання її положень і висновків у викладанні курсів лексикології та стилістики англійської мови, культурології, лінгвокраїнознавства, а також у спецкурсах з інтерпретації тексту, лексикографії та когнітивної семантики.

4. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог, написана науковим стилем і літературною українською мовою. Матеріал викладено логічно, системно й послідовно. Авторка дотримується культури оформлення посилань, чітко розмежовує власні й чужі напрацювання та сумлінно наслідуює принципам академічної доброчесності.

В роботі доречно використано синтез методик, прийомів і процедур етимологічного, когнітивно-семантичного та інтерпретаційного аналізу.

5. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях.

Апробацію результатів дослідження здійснено на засіданнях кафедри лексикології та стилістики англійської мови факультету романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова і представлено на 7 міжнародних науково-практичних та наукових конференціях.

Основний зміст дисертації висвітлено в 11 публікаціях авторки, 10 з яких є одноосібними, 3 з яких опубліковано у фахових виданнях України, 4 – надруковані за кордоном; 1 публікація у співавторстві входить до наукометричних баз «Scopus».

6. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу.

Дисертація має логічну й функціонально обґрунтовану структуру. Вона розпочинається вступом, а її основна частина складається з шости розділів, кожний з яких, своєю чергою, поділяється на підрозділи, сфокусовані на окремих аспектах досліджуваного питання. Кожний із розділів завершується проміжними висновками, які узагальнюються наприкінці роботи у Висновках. Подібне структурно-композиційне рішення дозволяє чітко побачити наскрізну логіку роботи та інтегральний взаємозв'язок її елементів. Слід відзначити, що опрацьовані літературні довідкові джерела винесені авторкою в окремий список, що дозволяє сформувати вичерпне уявлення про особливості емпіричного матеріалу дослідження.

7. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. У тексті дисертації відсутні порушення академічної доброчесності.

8. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Віддаючи належне теоретичній і практичній цінності роботи, хотілося б водночас висловити деякі зауваження рекомендаційного характеру.

На мою думку, пояснення потребує виокремлення двох протилежних характеристик лінощів як “постійність” та “тимчасовість” у вербалізації значень деяких семем концепту.

Крім того, виникає запитання: які способи реалізації семи заперечення, відсутності чогось є найбільш поширеними у словникових джерелах?

Надані запитання мають дискусійний характер, не знижують вагомості проведеного дослідження і можуть бути прокоментовані під час захисту дисертації.

9. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Загалом дисертація являє собою оригінальний комплексний аналіз вербалізації концепту LAZY в англomовній культурі, що є вагомим внеском у комунікативну лінгвістику, структурну семантику, когнітивну семантику, концептологію.

10. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам.

Таким чином, на підставі ознайомлення з дисертацією та основними публікаціями Софії Домбровської вважаю, що дисертаційне дослідження «Вербалізований концепт LAZY в англomовній культурі» є завершеним, самостійним дослідженням актуальної проблеми сучасного мовознавства, яке відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України

№431 від 21.03.22р.), а її авторка, Софія Андріївна Домбровська, заслуговує надання ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія.

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри граматики англійської мови
Одеського національного
університету імені І.І. Мечникова

Морозова І. Б.

ПІСЬМОВИЙ ПІДПИС *І. Морозової*

ЗАСВІДЧУЮ

ДИРЕКТОР ВІДДІЛУ КАДРІВ

